SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG HỌC TẬP VÀ NGHIÊN CỨU

I. Nghiên cứu chính sách của trường đại học về việc sử dụng AI

Đại học Quốc gia Hà Nội là một trong những đơn vị tiên phong chủ động thích ứng và tích hợp AI vào giáo dục đại học một cách bài bản. Từ năm học 2025 - 2026, ĐHQGHN chính thức đưa học phần bắt buộc "Nhập môn công nghệ số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo (VNU1001)" (3 tín chỉ) vào chương trình đào tạo năm nhất cho toàn bộ sinh viên. Điều này cho thấy VNU định hướng AI là công cụ thiết yếu để hình thành năng lực công dân số.

Đại học Quốc gia Hà Nội (VNU) nói chung và Trường Đại học Kinh tế (UEB) khuyến khích sinh viên chủ động tiếp cận và sử dụng AI như một công cụ bổ trợ hiệu quả để phát triển năng lực số, cá nhân hóa việc tự học và tối ưu hóa thời gian nghiên cứu. Tuy nhiên, AI không được phép thay thế tư duy phản biện độc lập của sinh viên. Sinh viên phải hoàn toàn chịu trách nhiệm cuối cùng về tính chính xác và chất lượng của sản phẩm học thuật mà mình nộp.

II. Thực hiện nhiệm vụ học tập với sự hỗ trợ của AI

Nhiệm vụ học tập: Viết bài luận với đề tài “Ứng dụng Trí tuệ nhân tạo (AI) trong việc cá nhân hóa trải nghiệm mua sắm của khách hàng trên các sàn thương mại điện tử tại Việt Nam"

1. Ghi lại các prompt đã sử dụng

- Prompt 1: Lên dàn ý

"Bạn là một chuyên gia nghiên cứu về Thương mại điện tử và Hành vi người tiêu dùng tại Việt Nam. Tôi là sinh viên khoa Kinh tế và Kinh doanh quốc tế của Trường Đại học Kinh tế - ĐHQGHN (UEB) và cần viết một bài luận học thuật khoảng 1000 từ với đề tài: “Ứng dụng Trí tuệ nhân tạo (AI) trong việc cá nhân hóa trải nghiệm mua sắm của khách hàng trên các sàn thương mại điện tử tại Việt Nam”. Hãy giúp tôi xây dựng một dàn ý chi tiết, logic và chặt chẽ. Dàn ý cần có:

- ***Mở bài:*** *Dẫn dắt bối cảnh và tính cấp thiết của đề tài.*

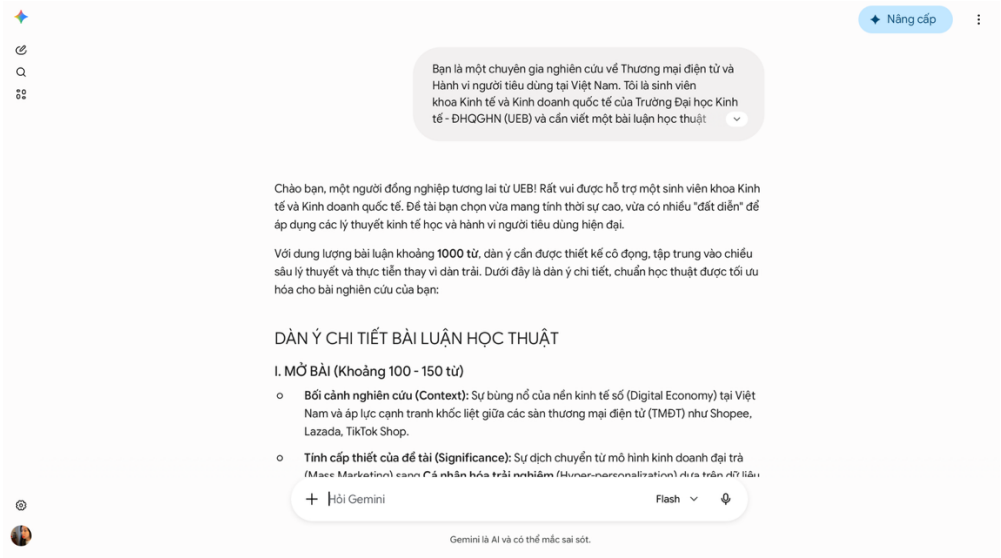
- ***Thân bài:*** *Chia rõ các mục phân tích thực trạng ứng dụng công nghệ (gợi ý sản phẩm, tìm kiếm thông minh, chatbot CSKH) đi kèm ví dụ thực tế tại Việt Nam, và đánh giá tác động đối với hành vi khách hàng.*
- ***Kết bài:*** *Khẳng định lại tầm quan trọng và xu hướng tương lai. Yêu cầu dàn ý sử dụng thuật ngữ chuyên ngành kinh tế học chuẩn xác."*

- Prompt 2: Viết bài luận (Hỗ trợ viết nháp phần thực trạng)

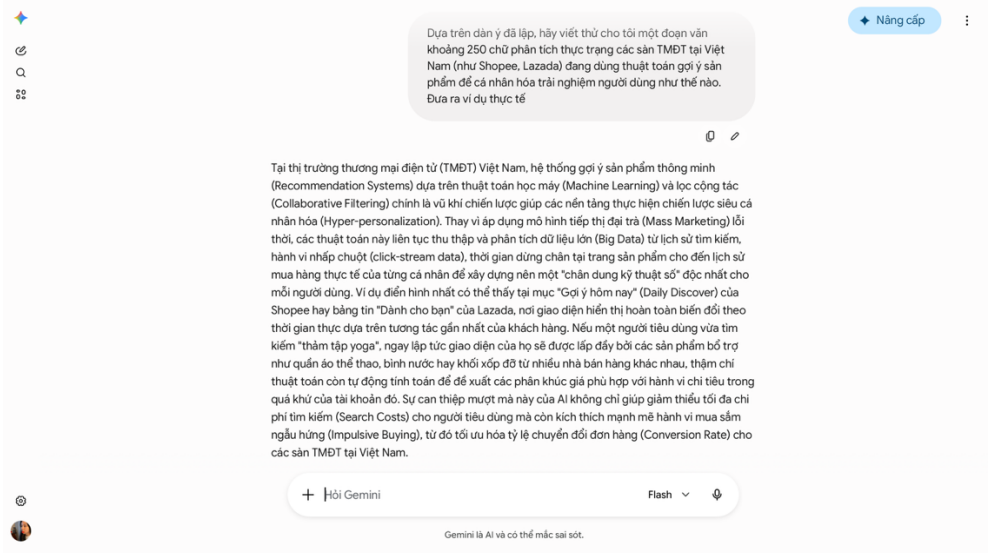
"Dựa trên dàn ý đã lập, hãy viết thử cho tôi một đoạn văn khoảng 250 từ phân tích thực trạng các sàn TMĐT tại Việt Nam (như Shopee, Lazada) đang dùng thuật toán gợi ý sản phẩm để cá nhân hóa trải nghiệm người dùng như thế nào. Đưa ra ví dụ thực tế."

2. Đầu ra của AI

- Prompt dàn ý:

- Prompt viết bài luận:

➔ Đoạn văn kết quả: Tại thị trường thương mại điện tử (TMĐT) Việt Nam, hệ thống gợi ý sản phẩm thông minh (Recommendation Systems) dựa trên thuật toán học máy (Machine Learning) và lọc cộng tác (Collaborative Filtering) chính là vũ khí chiến lược giúp các nền tảng thực hiện chiến lược siêu cá nhân hóa (Hyper-personalization). Thay vì áp dụng mô hình tiếp thị đại trà (Mass Marketing) lỗi thời, các thuật toán này liên tục thu thập và phân tích dữ liệu lớn (Big Data) từ lịch sử tìm kiếm, hành vi nhấp chuột (click-stream data), thời gian dừng chân tại trang sản phẩm cho đến lịch sử mua hàng thực tế của từng cá nhân để xây dựng nên một "chân dung kỹ thuật số" độc nhất cho mỗi người dùng. Ví dụ điển hình nhất có thể thấy tại mục "Gợi ý hôm nay" (Daily Discover) của Shopee hay bảng tin "Dành cho bạn" của Lazada, nơi giao diện hiển thị hoàn toàn biến đổi theo thời gian thực dựa trên tương tác gần nhất của khách hàng. Nếu một người tiêu dùng vừa tìm kiếm "thảm tập yoga", ngay lập tức giao diện của họ sẽ được lấp đầy bởi các sản phẩm bổ trợ như quần áo thể thao, bình nước hay khối xốp đỡ từ nhiều nhà bán hàng khác nhau, thậm chí thuật toán còn tự động tính toán để đề xuất các phân khúc giá phù hợp với hành vi chi tiêu trong quá khứ của tài khoản đó. Sự can thiệp mượt mà này của AI không chỉ giúp giảm thiểu tối đa chi phí tìm kiếm (Search Costs) cho người tiêu dùng mà còn kích thích mạnh mẽ hành vi mua sắm ngẫu hứng (Impulsive Buying), từ đó tối ưu hóa tỷ lệ chuyển đổi đơn hàng (Conversion Rate) cho các sàn TMĐT tại Việt Nam.

3. Mô tả cách đánh giá, chỉnh sửa và tích hợp đầu ra của AI

- Đánh giá cá nhân: Đầu ra của AI viết rất trôi chảy, lập luận logic và mô tả đúng cách thức vận hành của thuật toán gợi ý sản phẩm trên Shopee. Tuy

nhiên, văn phong của AI vẫn có những từ ngữ hơi mang tính khuôn mẫu. Đoạn văn cũng thiếu các số liệu định lượng thực tế để tăng tính thuyết phục học thuật.

- Quá trình chỉnh sửa và tích hợp:

- Giữ cấu trúc lập luận: Tôi giữ lại ý tưởng phân tích về hành vi người dùng (click, search, add-to-cart) và ví dụ về mục "Gợi ý hôm nay" của Shopee.
- Chuyển đổi văn phong học thuật: Tôi đã lược bỏ các từ ngữ mang tính phóng đại của AI và thay bằng văn phong trung lập, khách quan của nghiên cứu khoa học (Ví dụ: Chuyển "vũ khí chiến lược" thành "giải pháp công nghệ then chốt"; chuyển "lỗi thời" thành "gặp nhiều hạn chế").
- Bổ sung dữ liệu thực tế: Tôi đã chủ động tra cứu báo cáo TMĐT Việt Nam để đưa thêm số liệu thực tế: "Theo báo cáo của McKinsey, việc cá nhân hóa trải nghiệm có thể giúp doanh nghiệp tăng doanh số từ 10% đến 15%."

4. Hoàn thiện đoạn văn chính thức đưa vào bài luận: "Tại thị trường thương mại điện tử (TMĐT) Việt Nam, hệ thống gợi ý sản phẩm thông minh (Recommendation Systems) dựa trên thuật toán học máy (Machine Learning) và lọc cộng tác (Collaborative Filtering) đã trở thành giải pháp công nghệ then chốt giúp các nền tảng thực hiện chiến lược siêu cá nhân hóa (Hyper-personalization). Thay vì áp dụng mô hình tiếp thị đại trà (Mass Marketing) vốn gặp nhiều hạn chế trong việc tối ưu hóa chuyển đổi, các thuật toán này liên tục thu thập và phân tích dữ liệu lớn (Big Data) từ lịch sử tìm kiếm, hành vi nhấp chuột (click-stream data), thời gian dừng chân tại trang sản phẩm cho đến lịch sử mua sắm của từng cá nhân để xây dựng nên hồ sơ hành vi độc nhất của người dùng.Minh chứng thực tiễn được thể hiện rõ nét tại mục 'Gợi ý hôm nay' (Daily Discover) của Shopee hay bảng tin 'Dành cho bạn' của Lazada, nơi giao diện hiển thị được điều chỉnh theo thời gian thực dựa trên tương tác gần nhất của khách hàng. Ví dụ, khi người tiêu dùng tìm kiếm từ khóa 'thảm tập yoga', thuật toán ngay lập tức phân bổ các sản phẩm bổ trợ liên quan như quần áo thể thao hay dụng cụ hỗ trợ từ nhiều nhà bán hàng khác nhau, đồng thời tự động đề xuất phân khúc giá tương thích với hành vi chi tiêu lịch sử của tài khoản đó. Theo báo cáo từ McKinsey, việc cá nhân hóa trải nghiệm một cách chính xác này có thể giúp các doanh nghiệp thúc đẩy doanh thu tăng trưởng từ 10% đến 15%. Sự tích hợp hiệu quả này của AI không chỉ giúp giảm thiểu tối đa chi phí tìm kiếm (Search Costs) cho người tiêu dùng mà còn thúc đẩy hành vi mua sắm ngẫu hứng (Impulsive Buying), từ đó tối ưu hóa tỷ lệ chuyển đổi (Conversion Rate) cho các sàn TMĐT tại Việt Nam."

5. Trích dẫn việc sử dụng AI một cách minh bạch

Khai báo sử dụng AI (Đặt tại trang cuối cùng của bài luận): "Trong quá trình thực hiện bài luận này, tôi đã sử dụng công cụ Trí tuệ nhân tạo Gemini để hỗ trợ lên cấu trúc dàn ý bài viết và phác thảo bản nháp sơ khởi cho phần thực trạng ứng dụng thuật toán gợi ý. Chi tiết câu lệnh và phản hồi được lưu trữ tại phần Phụ lục. Toàn bộ phần lập luận sâu, phân tích số liệu thống kê thực tế và biên soạn văn phong học thuật cuối cùng đều do tác giả tự nghiên cứu, kiểm chứng và hoàn thiện nhằm tuân thủ nghiêm ngặt quy định liêm chính học thuật."

III. Phân tích các vấn đề đạo đức liên quan đến việc sử dụng AI trong học thuật

1. Ranh giới giữa hỗ trợ hợp lý và gian lận học thuật

- Hỗ trợ hợp lý: Sinh viên giữ vai trò chủ đạo, sử dụng AI làm công cụ hỗ trợ tăng hiệu suất: Dịch thuật ngữ học thuật chuyên ngành, sửa lỗi diễn đạt, lên dàn ý thô hoặc tóm tắt các bài báo khoa học dài để sàng lọc thông tin nhanh chóng.
- Gian lận học thuật: Sinh viên phó mặc hoàn toàn quá trình tư duy cho công nghệ. Các hành vi như: Copy paste nguyên văn câu trả lời của AI vào bài làm, yêu cầu AI viết hộ toàn bộ bài luận rồi nộp dưới tên mình mà không chỉnh sửa hay đọc hiểu nội dung.

2. Vấn đề về quyền sở hữu trí tuệ và trích dẫn

- Các mô hình AI được huấn luyện dựa trên kho tàng tri thức khổng lồ của nhân loại nhưng không thể ghi nhận nguồn trích dẫn gốc một cách chính xác. Do đó, nếu sinh viên trực tiếp sao chép văn bản từ AI, họ đối mặt với rủi ro cao về việc "đạo văn gián tiếp" sở hữu trí tuệ của người khác.
- AI thường tự động bịa đặt ra các số liệu thống kê hoặc tự tạo ra tên các bài nghiên cứu, tác giả giả mạo để làm hài lòng người dùng. Nếu sinh viên lười biếng không xác minh, bài viết sẽ vi phạm nghiêm trọng tính trung thực trong nghiên cứu khoa học.

3. Tác động đến quá trình học tập và phát triển kỹ năng

- Mặt tích cực: Rút ngắn thời gian thu thập thông tin cơ bản, giúp sinh viên có thêm thời gian tập trung vào tư duy phân tích sâu và đề xuất giải pháp thực tiễn cho doanh nghiệp.

- Mặt tiêu cực: Gây ra thói quen lười tư duy, triệt tiêu tính sáng tạo và khả năng viết học thuật độc lập. Về lâu dài, sinh viên sẽ bị mất đi kỹ năng giải quyết vấn đề thực tế - kỹ năng cực kỳ quan trọng khi bước ra thị trường lao động.

IV. Xây dựng bộ nguyên tắc cá nhân

- Nguyên tắc "Chủ thể là con người": Bản thân luôn là người định hướng, lên dàn ý thô và thực hiện các phần lập luận cốt lõi; AI chỉ đóng vai trò trợ lý hỗ trợ.
- Nguyên tắc "Nói không với sao chép thô": Tuyệt đối không sao chép nguyên văn bất kỳ văn bản nào từ AI vào bài làm chính thức. Mọi thông tin từ AI đều phải được viết lại theo văn phong cá nhân.
- Nguyên tắc "Kiểm chứng đa nguồn": Luôn xác thực lại tính chính xác của tất cả số liệu, sự kiện thực tế và các nguồn trích dẫn do AI cung cấp bằng các nguồn tài liệu chính thống (sách, báo cáo ngành, nghiên cứu khoa học).
- Nguyên tắc "Minh bạch học thuật": Luôn chủ động khai báo trung thực, chi tiết các công cụ AI và cách thức sử dụng chúng trong mọi bài nộp học thuật cho giảng viên.
- Nguyên tắc "Bảo mật dữ liệu": Không tải lên các công cụ AI công cộng các tài liệu học tập nội bộ, đề thi của nhà trường hoặc các ý tưởng nghiên cứu chưa công bố để tránh bị đánh cắp bản quyền số.

V. Tạo Inforgraphic bằng Gemini

SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG HỌC THUẬT

Chủ động tư duy - Làm chủ công nghệ

✅ NÊN (HỖ TRỢ HỢP LÝ)	🔴 KHÔNG NÊN (GIAN LẬN HỌC THUẬT)
Lên cấu trúc & Dàn ý: Sử dụng AI để gợi ý sườn bài, tìm kiếm từ khóa nghiên cứu.	**Copy-paste nguyên văn:** Sao chép trực tiếp kết quả của AI vào bài nộp mà không chỉnh sửa.
Sửa lỗi diễn đạt: Nhờ AI soát lỗi chính tả, tối ưu hóa câu từ và dịch thuật ngữ.	**Ủy quyền viết hộ:** Nhờ AI tự viết hoàn toàn cả bài luận từ đầu đến cuối.
Giải thích khái niệm: Sử dụng AI như một gia sư để làm rõ các lý thuyết khó hiểu.	**Sử dụng số liệu giả:** Tin tưởng mù quáng số liệu AI tự bịa mà không đối chiếu thực tế.

🔍 QUY TRÌNH 3 BƯỚC SỬ DỤNG AI THÔNG MINH

Bước 1: Tự phát triển (Human-First)

Nội dung: Tự nghiên cứu đề tài, đọc tài liệu gốc và tự xây dựng đề cương/ý tưởng thô của riêng bạn trước khi hỏi AI.

Bước 2: AI đồng hành (AI-Assisted)

Nội dung: Sử dụng các prompts thông minh để AI gợi ý thêm góc nhìn phản biện, tối ưu cấu trúc đoạn văn và sửa lỗi hành văn.

Bước 3: Kiểm chứng & Trích dẫn (Validation & Citation)

Nội dung: Đối chiếu mọi thông tin với các nguồn chính thống, viết lại bằng văn phong cá nhân và công bố minh bạch việc dùng AI ở cuối bài.

🌟 BỘ 6 NGUYÊN TẮC VÀNG

Nguyên tắc 1: Tư duy đi trước – Luôn động não trước khi mở máy.

Nguyên tắc 2: Không sao chép thô – Mọi câu từ nộp đi phải là tiếng nói của bạn.

Nguyên tắc 3: Kiểm chứng kép – Xác thực lại mọi số liệu và nguồn trích dẫn từ AI.

Nguyên tắc 4: Minh bạch tuyệt đối – Luôn khai báo trung thực các công cụ AI đã dùng.

Nguyên tắc 5: Bảo mật thông tin – Không tải lên AI các dữ liệu cá nhân hay đề thi nội bộ.

Nguyên tắc 6: Học để làm chủ – Dùng AI để nâng cao hiệu suất học, không phải để trốn việc.

*Trí tuệ nhân tạo là trợ lý đắc lực, nhưng **tư duy phản biện mới là thứ định nghĩa giá trị của bạn!***

Người thực hiện: [Tên của bạn]